

6. Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу «Курортополіс Трускавець»: Закон України від 18.03.1999 № 514-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 18. Ст. 139.

7. Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0379-96/page>

8. Про Генеральну схему планування території України: Закон України від 07.02.2002 № 3059-III. *Офіційний вісник України*. 2002. № 10. Ст. 14.

9. Ващишин М. Правове регулювання туристичної діяльності: навч.-метод. посібник. Львів: ПП Сорока Т.Б., 2014. 79 с.

10. Рамкова конвенція про охорону та сталий розвиток Карпат від 22.05.2003. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/998_164

11. Про пестициди і агрохімікати: Закон України від 02.03.1995 № 86/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 14. Ст. 91.

12. Про нафту і газ: Закон України від 12.07.2001 № 2665-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 50. Ст. 262.

Кравченко Вікторія Вікторівна,
студентка юридичного факультету
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Наливайко О.І.
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ПРАВО НА ПРАВОВУ ДОПОМОГУ

Актуальність даного питання все більше набирає обертів у правовій системі. Передусім у тому, що на сьогоднішній день важливе місце посідає саме забезпечення правової допомоги особам, котрі її потребують.

Адже якщо в особи немає коштів на захисника, то вона може скористатися безоплатною професійною правовою допомогою спеціаліста в даній сфері. Саме це право є одним із головніших прав людини і громадянина, яке закріплене у ст. 59 Конституції України [1, ст.15]. Кожна людина повинна мати право на надання консультацій та пояснень з тих чи інших правових питань, а також мати право на представництво інтересів у судах та забезпечення захисту від обвинувачень.

Як наголошує Ю.Т. Шрамко, розглядати правову допомогу як дії, спрямовані на реалізацію та захист прав, свобод та законних інтересів особи, яка звертається за допомогою; ці дії повинні відповідати визначеним принципам їх надання, вчинятися зазначеними в законі суб'єктами, які мають відповідний рівень кваліфікації [2, с. 151].

На теперішній час існує багато понять щодо правової допомоги, а також в різних джерелах можна зустріти пояснення:

- правова допомога – це будь-який вид правової допомоги, за винятком захисту особи від обвинувачення у кримінальних справах, який є однопорядковим з правовою допомогою поняттям і не включається до останнього [3, с. 21];

- правова допомога – це будь-який вид допомоги, який надається адвокатами, на відміну від приватно-практикуючих юристів, які не є адвокатами

(фахівці у галузі права), та юридичних осіб приватного права (юридичних фірм, юридичних компаній), що надають правові послуги;

- правова допомога – це будь-яка допомога правового характеру, яка надається безоплатно на підставах, визначених законом, та суб'єктами, передбаченими у законі [4].

За критерієм оплатності (безоплатності) правова допомога відрізняється від правових послуг, які завжди надаються на платній основі згідно з положенням Цивільного кодексу України [5]. Держава через відповідні органи забезпечує це право громадянам, а саме відповідно до чинного законодавства України цими органами є державні органи які компетентні в цьому питанні, тобто в наданні правової допомоги; адвокатура України; суб'єкти, які здійснюють підприємницьку діяльність та надають правову допомогу у визначеному законодавством порядку. Знову ж таки, ч. 1 ст. 59 Конституції України передбачає та гарантує кожному громадянину вільне право на вибір захисника своїх прав та інтересів. В.В. Печерський також зазначив своє бачення «юридичної допомоги» – це активна професійна діяльність адвоката, спрямована на захист потенційно порушуваних або реально порушених прав, свобод і правоохоронюваних інтересів фізичних та юридичних осіб [3, с.75]. Тобто суб'єктом надання юридичної допомоги, на думку В.В. Печерського, є адвокат.

Автор вважає, що зміст поняття «юридична послуга» утворено двома складовими частинами, одна з яких представляє собою загальне поняття «послуга». Поняття «послуга» може бути визначено як діяльність відповідного фахівця з доставляння замовнику визначеного договором матеріального і нематеріального блага. В деяких досудових провадженнях кримінальних справ виступати як захисники можуть тільки адвокати, але відтепер законодавство України змінило поняття «захисника» на «представника в суді».

Реалізація цього права гарантується в будь-яких правовідносинах, тобто інститут правової допомоги є загальноправовим інститутом. Залежно від виду правовідносин, під час виникнення, розвитку й припинення яких він реалізується, можна говорити про види правової допомоги залежно від галузі права: адміністративна правова, адміністративно-процесуальна, цивільна, цивільно-процесуальна, кримінальна, кримінально-процесуальна, екологічна, земельна, міжнародно-правова тощо [6, с. 93]. Отже, у сучасному суспільстві важливу ланку посідає правова допомога, адже часто ми вирішуємо ті чи інші значущі для нас правові питання. Вважаємо, що у кожній державі повинні бути органи, які забезпечують реалізацію, а також захист та охорону прав і свобод людини, роз'яснення з різних питань, які турбують суспільство.

1. Конституція України.

2. Шрамко Ю. Конституційне регулювання інституту безоплатної правової допомоги в країнах СНД і Балтії (порівняльний аналіз). URL: www.viche.info.

3. Бірюкова А. М., Гончаренко С.В. Щодо проекту закону України «Про правову допомогу», розробленого Міністерством юстиції України: зауваження і пропозиції. *Адвокат*. 2004. № 2.

4. Волков А., Гаврушко А. Бесплатная юридическая помощь. *Юридическая практика*. 2003. 12 авг.

5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. *Офіційний вісник України*. 2003.

№ 11. Ст. 46.

6. Омельченко Т. В. Інституалізація правової допомоги в Україні. *Ученые записки Таврического нац. ун-та им. В.И. Вернадского Серия «Юридические науки»*. Т. 25(64). 2012. № 2. С. 88–93.

Купець Дар'я Михайлівна,
студент групи МЮЗ-621
Навчально-наукового інституту заочного
навчання та підвищення кваліфікації ДДУВС
Науковий керівник – к.ю.н., доцент Рибалкін А. О.
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В УКРАЇНІ

Проблема верховенства права в правовій теорії має різні підходи до свого розгляду, різні виміри та різні аспекти дослідження.

Верховенство права, зазначають О. Зайчук і Н. Оніщенко, – це, безумовно, прояв загальнолюдських цінностей, розвитку культури суспільства, в тому числі правової, головний засіб і мета суспільного розвитку, своєрідна демонстрація етапів формування та еволюції правової системи [1, с. 27].

Принцип верховенства права є одним із провідних елементів загальних засад конституційного ладу будь-якої сучасної демократичної, правової держави [2, с. 26]. Сьогодні можна говорити про те, що розвиток концепції верховенства права є постійно продовжуваним процесом, який на сьогодні має своїм результатом розкриття змісту принципу верховенства права через такі вимоги: гарантування прав людини та основоположних свобод; юридична визначеність; повнота, послідовність, стабільність, достатність, поміркованість правового регулювання, однакове застосування та гарантування реалізації юридичних норм; законність; пропорційність; обмеження дискреційних повноважень та контроль за діяльністю суб'єктів владних повноважень; справедливе судочинство [3, с. 29]. У процесі забезпечення зазначених умов Українська держава стикається з рядом проблем політико-правового, організаційного та економічного характеру.

Серед основних проблем на практиці є те, що відступ від конституційних принципів є нормою державно-політичного життя, і це небезпечно для суспільного розвитку. Для реалізації принципу верховенства права у процесі діяльності державних органів в Україні необхідно створити передумови правового, законотворчого, правореалізаційного, інституційного, соціокультурного та політичного характеру [4].

Принцип верховенства права для національної правової культури ще новий і тому не усіма сприймається як загальнообов'язкова норма, в тому числі у сфері судового правозастосування. Так, якщо в системі цінностей країн ЄС основоположними засадами є особа, честь, гідність, порядок, норматив-